

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Nr. 7764 Școl. 1906

[271] 3-3

Concurs.

Din fundațiunea Dr. Absolon Todea au ajuns în vacanță 4 stipendii de câte 120 coroane, pentru ocuparea acelor se publică concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare.

Cererile de concurs au să fie înaintate la conzistorul arhidiecezan instruite cu următoarele documente:

- carte de botez;
- testimoniu școlar din anul ultim de școală;
- testimoniu de paupertate;
- eventual alte documente recomandatoare.

Cererile intrate după expirarea termenului nu se pot lua în considerare.

Sibiu, din ședința consistoriului arhidiecezan ca senat școlar ținută la 20 Octomvrie 1906.

Consistorul arhidiecezan.

Principiile fundamentale ale civilizației.

VII.

Luminarea exclusiv științifică nu e alta decât o dresare a minții. Și dacă omul, amăsurat naturii sale, e individualitate răpitoare, deșteptarea aceasta primită dela știință îi ascute numai dinții și îi întărește ghearile. Rațiunea pregătește și lucră terenul plin de alte multe forțe. Rațiunea, mintea, e numai executivă, pe când puterea legiuitoare, forța de conducere, reșede în — inimă. Evangelia a spus-o înainte cu 19 veacuri, că „din inimă vin gândurile rele”. Dar din inimă vin și gândurile bune!

Propovăduitorul dumnezeesc al inimei, Isus Cristos, mântuitorul, a fost primul care a arătat lumii, că spiritul omului, mintea, este sin-

gurul izvor de viață socială, politică și istorică, și că cu cât mai desăvârșit este acest izvor, cu atât mai desăvârșit e și ceea ce iese din el, ceea ce produce omul. „Dacă voți să se schimbe viața voastră, — zice legea creștină, — căutați și vă schimbați voi întâiu. Educați-vă inimile!” O viață frățească, plină de iubire, împărăția lui Dumnezeu pe pământ, e foarte cu puțință, numai cât nu trebuie să o căutați în ceva ce se află în jurul vostru, în nimica ce e în afară de voi, ci trebuie să o căutați în voi, în inima voastră!

Inima însă nu ofere teren pe seama influențelor științei, ea e împărăția religiei!

E cu neputință să se dea putere naturii etice a omului pe căi externe, mecanice. Știința nu poate determina niciodată pe om să-și modifice voința. Frica și sila poate să-l constrângă ca să abstea dela vre-o acțiune păcătoasă, dar nu-l poate constrânge ca să renunțe la voința rea, care e o însușire a internului său, nesupusă influențelor și forțelor externe. Reînnoirea morală a omului e condiționată deci de voluntara supunere față de o putere care posedă o atracție atât de puternică, încât leagă conștiința, agită sentimentele și înclinările, și deșteaptă spre activitate tot ce e bun în ele, oferind posibilitatea triumfării părților mai înalte ale naturii omenești asupra celor mai de jos.

O astfel de putere poate să dea omeniei numai religia evangheliei. Când ne vorbește evangelia despre Dumnezeu, ca despre iubirea desăvârșită și adevărul absolut, despre raporturile sale cu lumea și despre datorințele noastre față de el, nu face alta decât ne umple sufletul de pioasă adorare față de suprema ființă, deșteaptă în noi niziunța de a ne face vrednici de iubirea lui și ne îndeamnă la supunere voluntară față de legile sale, cari sunt legi

morale neclintite. Creștinismul, nu mai el singur, împinge oamenii, — în numele sanctității supreme, care e Dumnezeu însuși, — fără întrerupere înainte, spre desvoltarea morală!

De aici urmează, că supremul ideal universal al întregii omenimi este acela care ni-se revelează cu ajutorul evangheliei: împărăția lui Dumnezeu! Calea spre realizare o găsim în renașterea, în reînnoirea morală a întregii naturi spirituale omenești, în desvoltarea omului în direcția, ca să privească lumea din punct de vedere creștinesc, în formarea, modelarea voinței sale în spiritul iubirii și al adevărului evanghelic.

Ca putere motrice pe calea aceasta servește religia. O concluzie de felul acesta nu poate fi deloc deositoare pentru știință, iar aceasta nu are motiv să o combată. Știința își are sfera sa proprie de activitate, tot atât de respectabilă, în cadrele căreia orice rezultat produs, e în felul său o însemnată binefacere pentru omenime. Aceste două terene, terenul influențat de religie, și cel influențat de știință, luate în privire cu pricepere corectă, nu se contrazic, ci chiar se întregesc. Și dacă se întâmplă ciocniri între reprezentanții științei și reprezentanții religiei, ele se nasc totdeauna din neînțelegere, din incapacitatea de a se ști afirma unul ori altul între limitele competenței sale, din dorința de a trece pe teritoriu străin.

Există o poveste, rămasă din evul mediu, despre doi cavaleri, cari s'au bătut în duel pe moarte și pe viață, fiindcă fiecare ținea pe contrariul său, după cea mai bună convingere, de — mincinos. S'au certat asupra colorii unei paveze, despre care unul spunea că e albă, celălalt că e albastră, și ambii aveau dreptate. Pavăza avea adevărat două fețe, și pe fiecare față era alcătuită, pe una în culoare albă, pe

cealaltă în culoare albastră. Dacă acei doi cavaleri, priveau pavăza din ambele părți, și nu numai din una fiecare din ei, ori apoi, dacă aceașta n'a fost cu puțință, în urma poziției ce o aveau, cel puțin recunoștea și unul și altul, că i-a fost dat să vadă pavăza numai din o parte, și că numai despre această parte a pavezei e îndreptățit să vorbească: neînțelegerea nu ar fi dus la luptă sângeroasă. Cavalerii nu și-ar fi frânt săbiile în lupta fără nici un folos, ci și-ar fi întins mâinile ca frații.

Cearta între reprezentanții științei și ai religiei e izvorâtă din o asemenea neînțelegere. Atât știința, cât și religia, are de a face cu același obiect, cu imensul organism al lumii, în întregimea sa, și apoi în special cu omul, care în mijlocul nemărginitului univers formează singur o lume mică, specială, desbinată de lumea mare și închiegată pentru sine.

Pregătirea pruncilor la prima mărturisire și cuminăcare.

— Studiu pastoral —

de Gavril Hango presbiter.
(Urmare).

Se naște însă întrebarea, că oare după o mărturisire făcută la vârsta de 4—6 ani, copilul să se împărtășească și de sfânta cuminăcătură ori ba? Eu zic, da! Pentru că dacă imediat după naștere a putut fi împărtășit cu taina sfântului botez prin mijlocirea nașilor, adevărat pe când nu avea conștiința de sine: de ce să nu fie împărtășit și cu taina sfintei cuminăcături, cu trupul și sângele Domnului Is. Christos, al cărui aderent a primit atunci a fi, deși în mod inconștient?! Numai cât trebuie luminat, că pâinea și vinul acesta nu este mâncare simplă, ci leac pentru boalele lui sufletești și trupești și mai cu seamă trebuie să o facem aceasta când pruncul e lovit de vre-o boală grea, ori dacă gradul boalei permite aceasta și pruncul are conștiința de sine.

*

FOIȘOARĂ.

Activitatea filozofică a dlui A. de Mocsonyi.

Dizertație cetită cu ocazia desvăririi bustului dlui Al. Mocsonyi în sinul societății „Petrul Maior” din Budapesta la 22 Oct. a. c.

De Onisifor Ghibu, stud. în litere.

Poporul nostru este dintre acelea, cari au fost destul de târziu chemate la viață, abia atunci când altele nu mai vechi decât el, erau deja la un grad de cultură însemnat, și când ele culegeau din belșug roadele muncii lor sufletești din tinerețe. Trecutul nostru de multe sute de ani ne lăsase o neînsemnată moștenire afară de limbă și de lege; nici țară nici viitor sigur. Legăturile cu alte popoare n'au fost niciodată dintre acelea, cari să se fi ridicat din starea de popor incult la o stare înfloritoare. Atingerea cu Sașii protestanți în Ardeal ni-a dat ce e drept mai într'un târziu limba românească în tipar, după cum contactul Moldovenilor cu Polonii ni-a dat începutul literaturii noastre istorice și poetice, dar ce erau acestea pentru un popor de câteva milioane, care zăcea cu desă-

vârșire în întunec, și care n'avea nici măcar același trecut cu aceleași tradiții, aceeași patrie cu aceleași drepturi, același drept la viață și aceeași conștiință? Nici odată nu s'a întâmplat în trecutul nostru ca să eucerim d. p. o parte din țara vre-unui popor mai cult, pe instituțiile de cultură ale căruia să ne fi făcut stăpâni, dând vieții noastre sufletești o direcție mai puternică, mai conștientă. Niciodată curente deosebit de mari n'au trecut pe la noi. Dacă am fost vre odată mari sub un Mircea cel bătrân, Stefan cel-mare sau Mihaiu-Viteazul, am fost în același timp sfășiați în bucățele mici și influențați de o cultură străină, care ne înăbușea sufletele, nelăsându-le să sboare spre sfere superioare. Și nici spiritul general al timpului, care stăpânea partea aceea a Europei în care eram noi, nu era priincios unei desvoltări a puterilor sufletești, căci sabia dușmană se arată și dela răsărit și dela apus totdeauna amenințătoare. Inter arma silent musae, și singura preocupare era atunci înlăturarea primejdiei și asigurarea persoanei materiale. Cultura pretindea anumite condiții de desvoltare: un curent extern puternic, care să o provoace, o viață materială independentă, o liniște care

să o susție și anume stăruinți mari dinlăuntru, adevărate tocmai ce ni-a lipsit nouă în decursul aproape întregii noastre vieți. Căci nici Ungurii, nici Turcii, nici Tătarii, nici Polonii și nici Rușii cu cari am venit în atingere nu erau dintre acele popoare cari să ne fi putut da vre-un impuls mai puternic spre o cultură superioară și nici boerii nostri, cari aici la noi ne păraseau totdeauna pentru sărăcia noastră și pentru strălucirea aceloră de cari se alipeau, iar dincolo țeseau intrigi de detronări și de întronări, nici aceștia nu erau cei mai potriviți factori pentru a porni și a susține un curent de cultură. Lipsit cu totul de condițiile interne și externe trebuincioase unei vieți sufletești mai înalte, poporul nostru și-a trăit aproape întreg trecutul său la o parte de avânturile mari ale cugetării, ale adevăratei vieți, avându și un singur loc de o oarecare elevație sufletească: biserica. Dar nici biserica n'a fost pentru el o adevărată chestiune de viață. Nici odată emoțiuni mari sufletești n'au frământat sufletul poporului nostru. Nu înțelăm în întreg trecutul nostru nici un sfânt, nici o faptă religioasă mare, care să fi atras admirația mulțimei. Limba slavonă de si-

gur că n'avea nici un farmec pentru noi, iar când a venit la rând limba românească lipsiau tradițiile istorice pentru o viață religioasă proprie mai intensivă, care să fi început acum pe adevărate baze.

Astfel, că poporul nostru deși de parte de a fi un element barbar, a rămas dealungul atâtor veacuri virgin de preocupările înalte, cari agitau viața popoarelor din apus.

Abia către sfârșitul veacului al 18-lea în urma unor evenimente istorice priincioase se creiază un contact între noi și între popoarele culte ale apusului, contact care ni-a fost de cel mai mare folos. Din Roma mai întâiu, iar apoi din însemnatele focare de cultură ale Franței și Germaniei încep a se revărsa asupra noastră raze de lumină, cari fac tot mai mult din o noțiune topografică ce eram un popor. În fruntea redeșteptării noastre naționale il aflăm pe Clain, Șincai și Maior și ceva mai târziu pe G. Lazar, apostolul care a dus flacăra științei de aici în țara românească, rupând pentru totdeauna barierele întunecului de veacuri.

(Va urma).

Fiind mărturisirea păcatelor în taina pocăinței de cea mai mare importanță religioasă pentru viața omului, căci dela modul cum săvârșește el acest act religios atârână viața lui cea de veci, s'a îndatinat a nu se admite pruncii la această taină până când ajung la oarecare vârstă mai înaintată și sunt deplin luminați asupra ei, pentruca să o primească cu conștiința clară și să nu o considere de o satisfacere a curiozității preotului, numai ca să le știe păcatele și astfel să se rușineze și să se teamă că le va descoperi cuiva.

Și nu este fără rost motivul acesta. Dar având în vedere motivele înșirate mai sus pentru ducerea pruncilor la mărturisire chiar și înainte de vârsta de 6 ani nu este consult ale aplică mărturisirea la toți pruncii fără deosebire.

E știut, că acele impresii se întipăresc mai adânc în sufletul și inima omului, cari îi vin înainte în vârsta cea mai fragedă după ce a ajuns la conștiința de sine. Astfel vârsta aceasta va fi la pruncii mai simțitori și la cei ce trăiesc într'un mediu bun religios vârsta dela 5—6 ani, iar la ceilalți dela 6—8 ani.

Deci vârsta aceasta trebuie să o folosească bine părinții, preotul și învățătorul pentru pregătirea pruncilor la sfânta taină a mărturisirii și a cuminecturii.

Dar nu e de ajuns, ca numai vârsta aceasta să o folosească bine, ci lucrarea aceasta trebuie să o continue mereu și să o tot lărgască toți trei factorii amintiți, mai cu seamă până când pruncii umblă la școală și apoi preotul, când aceia trec în vârsta juneței, când focul patimilor izbucnește mai cu putere; ba chiar până la moarte în tot decursul vieții. Oăci patimile nici în vârsta mai înaintată nu încetează a izbucni, ca focul din cenușă la suflarea vântului, ademenite de multele ispite ce mereu dau năvală asupra omului până la moarte.

Precum răsadurile cele mai fragede și pomii cei mai tineri au trebuință de mai multă grijă din partea grădinarului pentruca să poată rezista frigului și căldurii prea mari și așa ajungând la dezvoltare deplină să aducă roade, tot așa trebuie să ne îngrijim mai mult de prunci pentru creșterea lor religioasă, căci atunci și continuarea lucrării de mai târziu ne va fi mai ușoară și mai productivă în roduri la fapte bune, atât pentru viața aceasta, cât și mai cu seamă pentru viața de veci.

Tot mereu ne plângem, că poporul s'a stricat și vina o punem tot numai pe alții, și nici odată nu ne punem întrebară, că oare noi cei întâiu chemați a lumina poporul: facem-ne datoria și cum ni-o facem? Căci nu încapă nici o îndoielă, că noi preoții suntem întâi chemați de a lumina poporul, nu numai pe cei în vârstă, ci în primul loc chiar pe prunci.

Cum poate economul aștepta să aibă toamna ce secară, dacă primăvara nu și-a lucrat pământul bine și n'a sămănat sămânță bună și dacă peste vară nu și-a plivit și nu și-a lucrat sămânătura corăspunzător?

Inzadar vom aștepta și noi roade de fapte bune creștinești dela popor, dacă nu ne îngrijim de creșterea lui morală începând din pruncia lui. Nu-i de ajuns să administrăm numai tainele, ci datoria cea mai mare ne este să și predicăm mereu, căci săvârșirea funcțiunilor bisericești numai în mod mehanic, nu produc efectul dorit asupra poporului, ori acesta este numai trecător, fiindcă nu le pricepe și dacă nu le pricepe, acelea nici nu contribuie cu nimic la lumina conștiinței lui și așa nu ajunge nici la mântuirea sufletului. Și vai de preotul, care ajunge la judecată înaintea tronului ceresc încărcat și cu păcatele poporului!...

Catehizarea și predicarea, adecă instruirea pruncilor și a poporului în cele religioase, este datoria preotului. Nu zic, că în caz de necesitate mare, preotul să nu și poată lua de ajutor ori suplinitor și pe alteineva, în primul loc pe învățătorul ori altă persoană capabilă de acest lucru; dar pregătirea pruncilor la prima mărturisire și cuminectare în tot cazul să o facă preotul, dându-i mână de ajutor atât părinții cât și învățătorul, fiecare în cercul său de activitate,

și dacă se poate în biserică ori școală și numai în caz extraordinar aiurea. Biserica prin înfățișarea ei mistică produce efect evlavios asupra pruncilor, iar părinții și învățătorul reîmprospătându-le în memorie cele zise de preot, acele li se întipăresc mai bine în minte și li se întărește mai bine și credința în cele auzite dela preot, dacă le aud și din a doua și a treia gură.

În concluzarea aceasta învățătorii, dar mai cu seamă părinții ar trebui chiar instruiți, fie în biserică prin cuvântări bisericești, fie în școală în formă de conferențe, fie pe cale privată la ocazii binevenite. Și fiindcă părinții n'au numai datoria de a se îngriji de trebuințele trupesti ale pruncilor lor, ci paralele cu acestea și de cele sufletești, și fiindcă între mijloacele pentru ajungerea ultimului scop este și rugăciunea, în decursul instrucțiunii părinții adeseori se vor ruga lui Dumnezeu ca să și reverse darul său peste ei pentruca osteneala preotului să nu rămână fără rezultatul dorit și așa să se poată mărturisii și cuminectă cu vrednicie. Căci și economul ori cu câtă diligență și-ar lucra pământul, dacă nu și revarsă și Dumnezeu darul peste munca lui, aceasta tot fără rezultat rămâne și la timpul său n'are ce secera ori ce culege.

(Va urma).

Darul pe buzele tale...

Brad, 4 Nov. n. 1906.

— „Cu adevărat... viața aceasta este umbră și vis. Inzadar se luptă tot pămănteanul...

Dăruitu-mi-a Dumnezeu viață îndelungată. Trăit-am peste 80 de ani. Avut-am soți credincioși, prietini, vecini, cunoscuți.

Dar... pom neroditor fost-am. Copii, cari din neam în neam să-mi întărească neamul, n'am avut.

Domnul a dat, Domnul a luat: laudă Domnului pentru toate harurile sale! De mai ai, Doamne, vre-un har pentru roaba ta: dăruiește-mi scurtarea zilelor înainte de a mi se sfârși bucuria cea din urmă!

Ajută-mi să închin bucuria cea din urmă, — obolul văduvei, școalei mărite, gimnaziului nostru din Brad, care revarsă lumină de viață dătătoare asupra mlădițelor întreg scumpului meu neam românesc: drept aceea acesta — gimnaziul nostru — e slava fericirilor Zărandeni!...

Astfel se rugă lui Dumnezeu în săptămâna cea luminată văduva Calara Săbău, din Brad.

Simțind, că i-se apropie sfârșitul zilelor, trecerea ei dela suferințe la vecinicie, chematu-și-a duhovnicul și pe alți bărbați de încredere și le-a spus dorința ei cea din urmă.

— N'am altă avere, decât la „Crisana“ vre-o 300 K. spre păstrare, la comuna politică 600 K. din prețul unui pământ vândut pentru cimiteriu pe seama străinilor, 3 vaci cu viței... Toate acestea le dăruiesc de bunăvoie, le testez fondului gimnaziului din Brad, pentru a lui spori și a gimnaziului înălțare... Dar Vă rog ca după moartea mea, să așezați trupul meu spre odihnă lângă soțul meu Nicolae...

La 8 Maiu n. a. c. i-s'a împlinit dorința cea din urmă.

Înmormântarea ei a fost o serbare în Brad. Nimeni n'a plâns. Toți erau mulțumiți cu rânduiala Provedinții. Dealungul stradelor, între sunetele armonioase ale clopotelor și cântărilor melodioase ale celor peste 200 școlari dela gimnaziu, însoțiți de profesorii lor și numărös public credincios, înaintă un car mortuar cu osăminte fer. Calara Săbău. Părintele ppresb. Vasile Damian, rostise o predică avântată, plină de încurajare, pentru muritoriul, care înainte de a apuca pe calea lungă — a veșniciei, săvârșește o faptă, care 'l ridică între muritori și pomenită cu pietate îi asigură nemurirea din neam, în neam.

De atunci se împlinește 1/3 de an.

Comitetul gimnazial a primit pe binefăcătoarea Calara între fondatorii gimnaziului. A imputernicit epitropia să țină samă de rânduiala ei și să-i dea cinstea cuvenită.

Rămasul s'a partractat. Nimeni dintre neamuri nu și-a ridicat cuvântul său contra rânduiei fericitei. Astfel cauza s'a finalizat și judecătorește.

Conform bunului obicei creștinesc mormântul fericitei s'a împodobit cu o cruce modestă de piatră pe care repausata și-a pregătit-o, — pe care s'a scris: „Is. Cr. Nic. Ca. Aici odihnește fericita Calara Săbău, binefăcătoarea gimnaziului rom. gr. or. din Brad. † 8/V 1906. Eternă fie amintirea ei. Reprezentanta gimnazială“.

Azi crucea s'a sfințit. În decursul liturghiei s'a făcut pomenirea fericitei. După terminarea serviciului dzeesc mormântul frumos pregătit era înconjurat de toți școlarii dela institutul gimnazial, de toți profesorii și numărös credincioși. În mijloc preoții și slujitorii altariului înălțau rugăciuni ferbinți pentru fer. Calara Săbău, iar corul studenților a cântat cu evlavie, în tocmăi precum se cuvine unei văduve, care după cum a descoperit duhovnicul său, părintele ppresbiter în călduroasa sa vorbire adresată tinerimii școlare, și credincioșilor de față — a murit fericită văzând, că din agonisita vieții sale i-a prisosit o bucătică — 1500 cor. și pentru prinos la înălțarea gimnaziului nostru, lumina neamului românesc.

Dormi în pace suflet nobil!

Tot ce ai avut, ai închinat pentru a neamului luminare! Neamul tău cu cât va fi mai luminat cu atât mai cu pietate și reverință îți va păstra numele. Etern vei trăi în analele gimnaziului nostru, ca o mireasmă de viață, lumină dătătoare!...

Ioan Miron.

Dela Făgăraș.

Adunarea de toamnă a comitatului.

Făgăraș, 20 Octomvrie.
(Fine.)

O clică ascunsă, așa numită kossuthistă, improașcă cu cele mai murdare și mai ticăloase acuze pe dl fișpan, sub pretextul mizerabil, că ar fi dat comitatul pe mâinile Românilor, că toate funcțiunile ar fi ajuns sub el în mâni românești, deci țara ungurească e în pericol și bieții noștri patrioți patentati au ajuns ca vai de ei. O acuză cinstitilor domni pe cât de mincinoasă pe atât de infamă și de mișelească.

Și cine o ridică? Astfel de oameni cari au ajuns în oficii grase, pe cari nici prin cualificația, nici prin activitatea și nici prin valoarea lor personală sau socială nu le-au meritat, și nule merită, ci tot meritul a fost și este, că din întâmplare s'au născut maghiari. Ba sunt între ei și de acei Maghiari cari au trecut prin 3—4 comitate, fără să se poată căpătu, iar venind în comitatul nostru au ajuns de odată „domni“ în posturi principale. Aceștia în loc să mulțamească lui Dumnezeu și Românilor, că au ajuns ce sunt, — încă tot ei au obraznicia a striga în contra Românilor. Arătați-mi un singur comitat unguresc, unde să fi ales sau denumit un român funcționar? Nu există! Ei bine, Românii să n'aibă dreptul a fi aleși nici în comitatele românești, și plane în al Făgărașului care este aproape curat românesc?

Domnilor, zice oratorul, e prea mare obraznicia unor oameni.

Cu atât mai mare că dl comite suprem nu ne-a făcut nouă Românilor absolut nici un favor, ba din contră, în timpul din urmă abia a reparat ceva, din ce ne-a stricat timp de 10—12. Căci atunci când a venit dl Bauszner ca fișpan aveam vicecomite român, protonotar român, fizice comitatenze român, I vice notar român, 3 protopretori români, apoi asesori, pretori și funcționari subalterni români. La alegerea din 1905 aproape pe toți i-a delaturat, punând tot unguri. Dar lucrurile, administrația a mers foarte rău, căci unii s'au dovedit de incapabili, și astfel și dl fișpan a trebuit să repare greșala și nedreptatea comisă față de Români, și nu doar din dragoste, ci constrâns de împrejurări. Înseamnă acesta favor față de români? Nici decum. Românii nici astăzi nu sunt reprezentați în administrație și în comisiunile comitatenze în proporția,

care li se compete, atât după număr, cât și după inteligență și avere. Unde este deci marele favor (!?) ce ni l'ar fi făcut dl fișpan?!

Apoi de ce n'ar putea fi Românii în oficii? Sunt doar Ungurii mai buni patrioți ca noi? Aș vrea să ne spună un frate maghiar, că în cât și cu ce este sau poate fi el mai bun patriot ca mine sau ca alt Român? Ba eu susțin că noi suntem cu mult mai buni patrioți decât frații Unguri, căci ne îndeplinim toate datorițele față de stat, de patrie, fără a fi împărtașiți de favorurile, cari este datoare ale dă patria fiilor ei, ca recompensă pentru sarcinile purtate și jertfele aduse de cetățeni. Mai mult, nici libertatea culturii și executarea liberă a drepturilor cetățenești nu ni se concede. Și totuși noi suntem cei favoriți!? Nu știu ce să fie această afirmare, satiră sau obraznicie?

Cred, că e cea din urmă.

Dar unde sunt eroii, cari atacă în mod infam pe Români și atacă în mod mișeleș pe dl fișpan în cel mai sfânt sanctuar familial, cu minciuni și scornituri josnice, nedemne de oameni de cinstă și cu caracter. Unde este vestitul „cavalerism“ unguresc, unde este mult trimbițatul „curaj“ maghiar, de nici un viteaz nu-i iese pe față aici în adunare, să susțină acele atacuri. Sărmanilor soboli, le lipsește toate acestea.

Țin a constată una, — continuă vorbitorul — că noi Românii, deși vecinic în opoziție și nedreptățiți, totdeauna am dus o luptă cinstită, cu arme cinstitute, o luptă dreaptă și pe față, în mod cinstit. De ce nu o fac aceasta și eroii din tufă?

Nu o fac, fiindcă le lipsește baza de drept, baza morală.

Față de învinuirile eroilor din tufă vine dl fișpan și afirmă în cuvântul de deschidere, că, vezi doamne, când a venit în comitatul acesta „a găsit maghiarimea de aici politicește restrânsă“ și împrejurările de aici au făcut asupra sa impresia „ca și când acest comitat nu s'ar ținea de Coroana Sfântului Stefan, ci de România“.

Iar astăzi, maghiarimea are rol dă-tător de ton în administrație, iar ideea de stat maghiar, va ocupa teren, prin aplicarea cu minte, conștie și dreaptă a legilor între cari și a legii de naționalități. — Mai zice apoi, că Maiestatea Sa Regele agrăindu-l la un cercle și întrebându-l despre relațiunile din Făgăraș, i-a adresat cuvintele: Fi numai drept, totdeauna drept. Chiar la instalare a pus dl fișpan făgăduință, că va fi drept și va țineă cont de justele pretenziuni ale Românilor. Și ce a făcut?

Abia așezat s'a abătut dela calea legii și a dreptății, începând o goană în contra tot ce era românesc, sfătuit, urmat și susținut de nește sfetnici, cari numai pe calea aceasta puteau ajunge la ceva și se puteau valida.

Urmarea a fost un șir de lupte aprigi, cari au durat peste 10 ani. Și rezultatul, dl fișpan a trebuit să vază, că toată lupta lui a fost sisifică, fără nici un rezultat real.

Noi Românii suntem în privința națională și astăzi, ca și în 1891 (când a venit fișpanul), ba cu mult mai bine stăm ca atunci, de oare ce luptele comitatenze încă au contribuit la dezvoltarea simțului național. Inzadar se va încerca ori cine aici cu maghiarizare, căci până vor trăi Carpații și Olțul în văile acestea vecinic doina românească va răsună.

Vorba Românului: Apa trece pietrele rămân.

Dar să-mi spună dl fișpan, întreabă vorbitorul, că în timp de 15 ani de „guvernare“, câți daco-români, câți trădători de patrie a descoperit?

Așa știu, că încă nici unul.

Apoi așa de rău stă imperiul maghiar, că li-e frică de noi Românii din comitatul Făgărașului, că ne vom alătura la România?

Bine ar fi, dacă ar atârână aceasta numai dela noi.... Iată deci că afirmația dlui fișpan din nici un punct de vedere nu corăspunde adevărului și stărilor faptice.

Un lucru îmi pare nostim, anume, că tocmai acei Maghiari, cărora toate li le-a făcut, pentru cari ne-a perzecat pe noi Românii și cari posturile, favorurile, înaintarea și poziția lor au să o mulțamească dlui fișpan, și cari ar trebui să fie recunoscători, zic, tocmai aceștia i-au întors spatele și-l atacă pe sub ascuns făcând ca măgarul din poveste cu leul muribund.

Că pretenziunile și luptele noastre au fost și sunt drepte, reiese și din cuvintele Maiestății Sale, adresate dlui fișpan, când l-a făcut atent: „fi numai drept, totdeauna drept“.

Oare de ce nu a urmat dl fișpan tot deauna aceste prea înțelepte vorbe.

Câte lupte zadarnice ale Dvoastră — se adresează către Unguri, — nu s'ar fi putut evita.

Pățania dlui fișpan poate servi de un memento pentru viitorul fișpan și pentru frații maghiari de aici, că ori ce luptă contra noastră este zadarnică și ori cine ar fi numai în bună înțelegere cu Românii și ținând cont de justele noastre pretenziuni se poate susține. Și deoarece dl fișpan a făcut deja această experiență, încât ar urmă și mai departe ținuta observată în timpul din urmă față de Români fiind „drept și echitabil, — nu avem nimic în contră, poate rămâne și mai departe ca fișpan, căci: Selten kommt etwas besseres nach.

În cât privește raportul dlui vicecomite văd, că guvernul dă un foarte mic ajutor reuniunii agronomice comitatene, abia 600 coroane, pe când pentru comitatele săcuiești se jertesc an de an zeci și sute de mii, sunt încărcate cu tot felul de favoruri. Și se fac drumuri, fabrici edificii publice, li se dau pășunate și subvenții, toate din vistieria statului, toate pe banii noștri, numai ca să înainteze.

Iar nouă nimic. Sunt oare Săcuii mai buni decât noi, au ei merite mai mari pentru patrie? Este oare drept și echitabil, ca noi să fim tratați ca copii mașteri? Si la noi este foarte mare lipsă, ca economia să fie sprijinită de stat prin premii, ajutoare și oferirea altor favoruri, când vedem, că astăzi nu mai pot trăi locuitorii acestui comitat din economie, ei pleacă cu sutele din fiecare comună la America. Astfel, că abia mai sunt brațe de lucru prin sate. Este de dorit și necesar, ca să se reguleze și la noi pășunatele de munte.

Se știe, că cu legea silvanală pășunatele s'au restrâns foarte tare și bieții oameni sunt expuși la o mulțime de șicane. Urmarea a fost, că economia de vite a dat înapoi, prin ce a decăzut și economia de câmp, pentru că la noi pământului îi trebuie mult gunoi și lucru, ceea ce în lipsa de vite nu poate fi. Fiind cestiunea ardentă, propun, să se esmită o comisie, care să studieze cauza și în conștătere cu proprietarii să designeze terenurile sau munții, cari ar trebui lăsați de pășune și apoi să se intervină la guvern a le scoate de sub legea silvanală și a le declara de pășunate.

A doua necesitate corporativă pentru comitatul Făgăraș este restituirea (sau readucerea) tribunalului regi în Făgăraș, pe care l-au dus în 1873 la Brașov. Din statistică, respective datele comunicate de tribunalul din Brașov reiese, că două din trei părți, din toate procesele fie civile, fie criminale sau condeiale, le dă comitatul Făgărașului. Închipuiți-vă acum, că mai cu seamă în cele apelative-sumare și criminale trebuie să facă unele partide până la Brașov și înapoi 220 kilometri. Depărțarea va fi și mai îngreunătoare, când se va introduce verbalitatea și în procesele ordinare.

Dar și ca centru și sediu al comitatului se cade să aibă Făgărașul tribunal. Propun deci — zice vorbitorul, — ca să se aleagă o comisie, care adunând datele necesare, să lucreze în memorand către guvernul țării ca să restituie tribunalul din Făgăraș. De tribunal are populația mai multă lipsă și mai mult folos decât de direcțiune financiară, care, așa se vede, amânat iarăși, până la a doua venire.

Crede că domnul vicecomite va lua cauzele acestea în mână căci a observat,

că dânsul se interesează și de afacerile publice.

După acestea propune, că vicecomitetului să i se exprime mulțumită particulă, pentru zelul și acuratețea cu care conduce administrația comitatului, spre mulțumirea tuturor.

Vorbirea lui Dr. Șenchea a fost des însoțită de aprobările Românilor.

Propunerile făcute s'au primit cu unanimitate.

Șoviniștii și cei cu musca pe căciulă au rămas rău opăriți. Au ciulit urechile și s'au șters pe furie, unul câte unul cu nasurile lungi. Blamejul suferit de ei a fost complet, ceiace și ei au recunoscut după adunare.

Cât s'au văzut de loviți și cât au fost de deprimați se vede și din faptul, că popa reformat, Pánczél, un vechiu dușman al Românilor, n'a îndrăznit să iasă cu propunerea de a i se da vot de neîncredere fișpanului, ci a înghețat cu ia în buzunar. E de însemnat, că nici un Maghiar nu a avut curajul să reflecteze la vorbirea dnului Șenchea, ceiace le ia în nume de rău și codița jidovească din loc.

Observ cu plăcere, că Românii au stat mai cu toții până la finea ședinței, decidând multe cauze în interesul public și drept.

Între altele s'a decis la propunerea lui Dr. Vasu ca comuna Porumbacul-inferior care se despărțise în două, din o traistă goală se făcuseră două, să se împreune iarăși.

Asemenea s'au împărțit ajutoare la câțiva tineri iuriști români, din fondul preoților români, făcut de fostul căpitan suprem al Făgărașului, Ioan Bran de Lemény și exactorat de comitat.

Curendele altor comitate s'au luat la cunoștință.

Banii comitatului s'a hotărât să se depună la cele trei bănci din Făgăraș și la banca „Olteana“ din Viștea inferioară.

În sfârșit a luat adunarea la cunoștință, că fîsolgăbirăul Bărdossy din Bran a fost judecat pe cale disciplinară la admoniare, pentru procedura necorectă în o ficu. Poate că-i va servi spre îndreptare.

Cam acesta a fost decursul adunării din care se poate vedea ce e în stare a face armonia și energia.

Repet deci, că ar fi bine, ca toți membrii să ia regulat parte la adunări, căci mai totdeauna sunt cauze de însemnătate.

Corespond.

NOUTĂȚI.

Nou ministru român. În locul dlui M. Vlădescu, retras din ministeriu, a fost numit ministru român de culte și instrucțiune publică dl C. Disescu, profesor universitar.

Dar frumos. În una din zilele trecute, un German din București, a predat Maiestății Sale Reginei Elisaveta suma de 100,000 lei, pentru institutul de orbi „Vatra luminoasă“, cu exprimarea dorinței, ca numele să-i rămână necunoscut pentru lumea din afară. Trăiască!

Votul universal. Reichsratul din Viena a primit în general proiectul de lege despre introducerea votului universal, și a intrat în discuția specială. Au fost date pentru proiect 227 voturi, iar contra numai 46. Votarea legii e deci sigură.

Doamna Emilia Rațiu văduva răposatului Dr. Ion Rațiu, prez. fostului comitet național, a fost primită împreună cu fca sa Felicia în audiență la palatul din Sinaia. Regele și Regina le-au primit foarte afabil.

Distincție. Regele Carol a distins pe fostul conz. Austro-ungar la București, mar. Pallavicini, cu marele cordon „Steaua României“.

Instalare. Ni se scrie din comuna Ighidorul român că Dumineca trecută a fost instalat noul capelan Romul Constantinescu cu alai și festivitate extraordinară. Poporul i-a făcut o primire grandioasă și leagă frumoase speranțe de noul preot și dorește ca pe cât de sinceră fi este bucuria acum așa să fie și munca noului păstor sufletesc spre binele poporului și al comunei.

Cum se pot învăța repede semnele Morse? Cu tema aceasta se ocupă o cărtică aparută de curând în nemțește în Brașov, tipografia A. Mușionu. Autorul cărticelei e domnul Coriolan Bardoș, inspector de școale în retragere. Broșura va face bune servicii soldaților, pentru că dă o soluțiune nimerită și practică problemei, cum se poate întipări mai ușor prin arta mnemotehnică alfabetul de puncte și linii al lui Morse.

Apel. Preoțimea și învățătorimea din protopopiatul rom. al Turdei în una din conferințele sale a hotărât să înființeze o bibliotecă. Deoarece însă cuotele benevole nu sunt de ajuns la înjghebarea ei, comitetul roagă pe dnii autori și asociațiuni să binevoiască a le dăruia câte un exemplar, ce le-ar prisosi din operele și cărțile lor, iar pe On. librării le asigură că drept echivalent vor face comanda de trebuințioasă la ele. Cărțile să se trimită la adresa: Iovian Mureșianu protopop A. Torda.

Aerenthal și naționalitățile. „Bud. Hirl.“ publică o interesantă destăinuire a unei femei din Anglia care cunoaște bine pe min. de externe bar. Aerenthal. Spune, că bar. Aerenthal care cunoaște pe români, căci fusese conz. la București mult timp, ar fi declarat cu o oare care ocazie, că politica naționalistă din Ardeal numai așa se poate deslegă dacă element stăpânitor va rămâne cel maghiar. Articolul miroasă o lingusire.

Cununie. Duminecă în 29 l. o. își serbează cununia dl Iacob Suciu din Vurpăr cu dsoara Elisabeta Vășan din Pianul de sus.

Apel. Clericul abs. G. Șolca face apel la toți colegii săi cari au absolvat cursul teologic din seminariul Andreian în anul trecut, ca să se alăture la propunerea de a se întruni după zece ani, în 1916 la încheierea anului școlar în seminar, în ziua sf. Petru și Pavel. Răspunsurile să i se adreseze în Felső Balásfalva (p. Somkerék), unde este învățător.

Ciocnirea de trenuri s'a întâmplat în zilele trecute la gara Silistraru lângă Brăila. Au rămas morți trei oameni și o mulțime răniți.

La fondul Victor și Eugenia Tordașianu pentru înzestrarea fetelor sărace au mai dăruit: T. V. Gheaja. protopresbiter în Hațeg pentru sine cor. 5 și pentru nepoatele sale Olimpia și Elvira Gheaja câte 1 cor. în total cor. 7; Il. Sa dl Dr. Alexandru Mocsony de Foen, mare proprietar, Birchiș, cor. 20; Dr. George Ciuhandu, referent școlar (Arad) 2 cor.

Proprietatea în România. Cetim în „Neam. Rom.“, că de curând a apărut recensământul oficios pe 1905 al proprietății de pământ din România. Datele asupra disproporției ce există de fapt sunt uimitoare. Totalul întinderii cultivabile e de 8 mil. hectare. Din aceste 47 percente (3 mil. 780 mii ha) le are proprietatea mare, adică 4171 persoane; proprietatea mijlocie are 11% cam 860 mii ha, pe când grosul poporului sărac, peste cinci mil. oameni, are abia 41%, cam 3 mil. 300 mii ha. O altă nedreptate e și faptul că venitele proprietarilor mici sunt evaluate mai mari ca ale celor mari. Astfel se cotește că un ha al săracului aduce 37 lei venit, al prop. mijlocii 30 lei, iar al prop. mari 26 lei, pe când de fapt e din potrivă. Greutatea deci tot în spatele țăranului este. O dovadă eclatantă sunt datele acestea, că România e o pradă a latifundiilor.

Al 99-lea. Casariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu“, a solvit ajutorul statutar după răposatul membru Lazăr Băcilă, fost copier de case. Acesta este al 99-lea caz de moarte în sinul Reuniunii române de înmormântare sibieni.

Biserica bombardată. „Népszava“ scrie că în ziua când s'au adus moaștele lui Rákoczy II. în țară s'a ținut sărbătoare și în Șimleu, unde vicariul gr. cat. a lăsat să tragă clopotele. Fapta aceasta atât de preventoare și-a avut răspalta imediat. Poporul adunat în piață și-a adus aminte că Românii nu sprijiniseră pe Unguri la înjghebarea partidului socialist creștin și fanatizat de șoviniști s'a năpustit cu pietrii asupra bisericii românești spargându-i toate fereștrile. S'a dat de minciună proverbul că mâna pe care o lingi nu te bate.

Iar bentura. În comuna Drăgoiești a ucis țăranul G. Miniescu pe pretinul său P. Bontea implantându-i cuțitul în piept până în prasele. S'au luat la certă în birt fiind amândoi beți.

Plósz fostul ministru sub acuză. Luni a ținut ședință comisia de imunitate a parlamentului și a pertractat acuza ridicată de fostul min. Plósz în potripa lui Bánffy și-a 21 de soți ai lui pentru vandalismul întâmpat în 13 Dec. 1904 în casa țării. Comisia a constatat că atitudinea lui Plósz e vătămătoare dreptului de imunitate al deputaților și a hotărât să pună sub acuză pe fostul ministru pentru că el a pornit pără în contra lui Bánffy și soții, precum și pe părtașii aceluia: procurorii E. Pongrácz, F. Székely și G. Geguss și pe foști căpitani de poliție B. Rudnay și I. Tóth. Hotărârea comisiei a fost primită cu unanimitate.

Sinuciderea unui profesor. „Gaz.“ din Brașov aduce vestea, că prof. Petru Fioof dela gimnaziul săseș de acolo și-a pus capăt vieții printr'un glonț de revolver. În zilele trecute căzuse la examenul teologic, pe care acești profesori sunt obligați să'l treacă. Era abia de 30 ani și prietin al Românilor.

Teatru.

Sâmbătă în 10 Noemvrie, *Don Carlos*, tragedie în 5 acte de Friedrich v. Schiller.

Duminecă în 11 Noemvrie, după amiaz *Die Brüder von St. Bernhard*, dramă în 5 acte de Anton Ohorn, seara *Die lustige Witwe*, operetă în 3 acte de Victor Leon și Leo Stein. Musica de Franz Lehar.

Zaharie Bărsan la noi. Artistul nostru dramatic, care în vara trecută a cucerit simpatia publicului românesc prin reprezentațiile teatrale, date cu concursul trupei sale bine organizate, va da în cursul acestei luni o serie nouă de reprezentații, al căror program e următorul: Sâmbătă 10 și Duminecă 11 Nov. n. în Blaj; Sâmbătă 17 și Duminecă 18 Nov. n. în Sibiu; Miercuri 21 Nov. n. în Orăștie; Sâmbătă 24 și Duminecă 25 Nov. n. în Arad; Sâmbătă 1, Duminecă 2 și Marți 4 Dec. n. în Oravița; Duminecă 9 și Luni 10 Dec. n. în Abrud; Sâmbătă 15 și Duminecă 16 Decemvrie n. în Brașov.

Repertoriul e următorul: „Năpasta“, dramă în 2 acte de Caragiale, — „Sluga la doi stăpâni“, comedie în 2 acte, local. de Z. B., — „Mărioara“, idilă dramatică de Carmen Sylva, — „Instinctul“, dramă în 3 acte, local. de Z. B., — „Între patru ochi“, comedie într'un act de L. Fulda, trad. de Z. B., — „Marinarul“, dramă într'un act de A. Theuriet, — „Furtuna casnică“, comedie într'un act de P. Ferrier, — „Noapte de Octombrie“, scenă dramatică de Alfred de Musset.

Scopul acestui turneu artistic e de-a se aduna suma necesară pentru ca dl Bărsan să poată petrece câțva timp în Italia, în trupa marelui actor dramatic Ermete Novelli, spre a se perfecționa și mai mult. Nu ne îndoim că, având în vedere acest nobil scop, publicul nostru se va grăbi nu numai a sprijini întreprinderea aceasta, prin plățirea taxei de intrare la reprezentațiuni, dar cei cu dare de mână vor sacrifică din prisosul lor și oarecari suprataxe, despre cari se va face apoi o dare de seamă în publicitate.

Cei cari — neputând lua parte la reprezentații — ar dori să sprijinească pe artistul nostru, sunt rugați a trimite contribuțiile lor benevole la adresa revistei „Luceafărul“, Sibiu, (Nagyszeben), Scheewisgasse 2.

Posta redacției.

Lăpușanul. În numărul viitor. *Aciliu Asemenea. Idicel.* Raportul se va publica. Asupra lucrării celeilalte ne vom pronunța după ce o vom cenzura. *Comana.* Vom da răspuns după ce vom ceti lucrarea trimisă.

Banii dați

pentru „Emulsion“ul lui Scott, la tot cazul nu sunt perduți, deoarece sănătatea e mai scumpă ca bogăția „Emulsion“ul lui Scott conține cel mai fin oleu de pește norvegian care există. Procedura spec. ală de fabricare alui Scott este rezultatul unui studiu și unei experiențe de 30 de ani. Productul posedă o eficacitate extraordinară la boale sau la înțărare. Cu oleul simplu de pește departe s'ajungi la acelaș rezultat ca cu „Emulsion“ul lui Scott.

VIII 2521-4
Pescarul cu batogul cel mare este dovada pentru adevărata procedură a lui Scott.
Trimțându-se 75 fileri în mărci postale, și amintind de jurnalul acesta se trimit sticle de probă franco de către:
Dr. EMIL BUDAI, „Stadtapotheke“
BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.
Prețul sticlei originale: cor. 2-50.
Se capătă în toate farmaciile.

Nr. 10068 Plen. 1906.

[276] 2-3

CONCURS

În scopul conferirii stipendiilor și ajutoarelor ce se votează pe anul 1907 din fundațiunea „ANDRONIC”:

I. Pentru învățăceli de orice meserie,
II. Pentru sodalii deveniți de atari în decursul anului 1906,

III. Pentru sodalii, cari au lucrat fără întrerupere 6 ani meseria lor și au dat dovezi despre dexteritatea pentru de a putea deveni maeștri, prin aceasta se excreie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Toți petenții la ajutoare și stipendii să producă în general:

1. Carte de botez.
2. Atestat dela comună, despre averea proprie, ori a părinților.

3. Atestat familiar dela parohul locului despre familia părinților concurentului ori, fiind el căsătorit, despre familia sa având a se indica în acest atestat: câți prunci minorenii sunt în familie, câți cercetează școala și câți mai sunt la meserii.

Concurenții pot fi numai Români ortodoxi născuți în arhidieceza Transilvaniei. În special au să dovedească:

I. Învățăcelii:

a) că au implinit anul al 12-lea al etății;
b) că au cercetat școala poporală ori altă școală superioară;

c) că au încheiat contract cu măestrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură și magistrat);

d) adeverință dela măestru despre sporul, ce-l arată în meserie, despre diligență și purtarea morală.

Contractul trebuie aclus la cerere în original, sau în copie autentică.

II. Sodalii:

a) că au terminat anii de învățcel în anul 1906, ceea ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale (art. de lege XVII din 1884 §. 67);

b) că au purtare bună și fac spor mulțimitor, ceea ce vor dovedi ori cu cartea de lucru, ori cu adeverință dela măestru;

c) ceice vor dovedi, că sunt membri ai vreunei reuniuni de meseriași și că cunosc mai multe limbi, vor fi preferați.

III. Sodalii, cari sunt în condițiuni de a deveni maeștri:

a) să aibă certificatul de măestru;

b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere în calitate de calfă, ceea ce vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adeverințe dela maeștrii, la cari au lucrat;

c) în cerere să se arete anume locul unde voește să se așeze ca maeștri, ce fel de mijloace mai au pentru de a începe meseria pe socoteala lor;

d) să dovedească cu atestat dela oficiul parohial, că cercetează biserica și e creștin bun și moral.

Dela toți concurenții se recere ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna proprie adresate conzistorului arhidiecezan gr. oriental din Sibiu și să le înainteze cel mult până la 31 Decembrie 1906 st. v.

Acei concurenți cu studii gimnaziale și reale, cari se vor aplica ca învățăceli la sculptura de lemn, bărdășit și la zidărit sau vor fi aplicați deja ca învățăceli, ori ca sodali în aceste meserii și cei din urmă vor să se perfecționeze în meseria lor. În ateliere mai mari, în cari să poată câștiga praxa recerută, vor fi considerați cu ajutoare mai mărișoare.

Cererile neinstruite în regulă și cele întrate după termen nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința plenară a Conzistorului arhidiecezan, ținută la 19 Octomvrie 1906.

Conzistorul arhidiecezan.

Nr. 63—1906 par.

[274] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională gr. or. română din Gelmar, protopresbiteratul Orăștie se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) salar de 240 cor., din repartitie dela comuna bis.;

b) ajutor dela stat de 360 cor.;

c) locuință de 1 odaie în edificiul școlai;

d) lemne de foc;

Dela învățător se cere să instruiască copiii din școala de toate zilele și din școala de repetiție, să cânte în strană Dumineca și în sărbători și să conducă școala de pomi.

Cuincuenale se vor computa dela data aplicării la această școală.

Cererile instruite conform normelor în vigoare să se înainteze în termenul indicat la oficiul protopresbiteral al tractului Orăștie (Szász-Város).

Gelmar, din ședința comitetului parohial ca scaun școlar ținută la 15/28 Oct. 1906.

I. Popovici

paroh, prez.

Nr. 929/906.

Vidi:

Chirilă Cazan

notar.

Vasile Domșa

protopresbiter.

Nr. 837—1906.

[277] 1-3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh în parohia vacantă de clasa a III-a din Aita-mare, cu filiile Aita media, Aita-seacă, Baraolt, Buduș, Chepeș și Micloșoara, protopresbiteratul Treiscaunelor, se escrie concurs, pe baza rezoluțiunii Prea Ven. Conzistor arhidiecezan din 17 Octomvrie a. c. Nr. 9970 Bis, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fașionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și așterne cererile instruite conform normelor în vigoare oficiului protopresbiteral al Treiscaunelor în termenul arătat, în Bereczk.

Concurenții vor avea a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă ori sărbătoare în biserică spre a cânta respectiee a celebră și cuvântă.

Brețcu, 21 Octomvrie 1906.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Treiscaunelor, în conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian

protopresbiter.

Ad Nr. 82—1906

[267] 3-3

CONCURS

Conform ordinului Prea Ven. Conzistor din 12 Septemvrie 1906, Nr. 8489 Bis, prin aceasta se publică de nou concurs cu termen de 30 zile pentru ocuparea postului vacant de paroh în parohia de a 3 a clasă Fizești din tractul Hațegului.

Emolumentele sunt cele fașionate în coala B, pentru întregirea venite'or dela stat.

Concurenții să și trimită cererile și documentele necesarii la subsemnatul oficiu protopresbiteral și să se prezinte într-o Duminecă acolo în biserică pentru a cânta, respective a celebră și cuvântă.

Hațeg, în 13 Octomvrie 1906.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Hațegului.

Titu V. Gheaja

protopresbiter.

[275] 2-6

Publicațiune.

Subscrisul voinde să subarândeze căreima comunală din Vlădeni, constatătoare din 8 odăi, începând dela 1 Ianuarie 1907 pe trei ani, acei domni, cari doresc să iee în arândă, au a se adresa la mine cel mult dela datul acestei publicări în 20 de zile.

Ceice voesc să vadă localitățile, au a se adresa la notarul comunei Vlădeni George Carlan.

Făgăraș, în 5 Noemvrie 1906.

Cu stimă:

Dr. Nicolae Șerban.**Magazin de specialitate!****Mare depozit de****juvaericeale, aurării, argintării, oroloage****de aur și de argint, pentru domni și dame**

toate noutăți.

A. MORAWETZ, juvaer și gravor.

Sibiu, strada cismădiei nr. 14.

[74] 32-

Aur și argint vechiu se cumpără ori se primește ca plătire.

**ÎN 6 ZILE
LA
AMERICA**

Transport de persoane
în
Canada și Argentina.

Cereți clarificări.

E de ajuns carte postală.

Răspundem în românește.

Falk et Comp.

Secția românească.

Hamburg

Strada Raboisen Nr. 30.

257 4-26

Somatose

(albumină de carne)

Mijloc nutritor și întăritor

pentru

pacienți de stomah și nervi

etc.

68 b 4-5

Pentru pacienții de stomach!

Tuturor cari în urma răcelii ori a prea marelui împovărări a stomachului sau prin consumarea de mâncări greu de mistuit prea reci ori prea calde sau prin un traiu neregut at și au contras bôle de stomach, precum:

Catar de stomach, Sgârșiri de stomach,**Dureri de stomach, Mistuire grea sau astupare de stomach**

li-se recomandă un bun mijloc de casă, ale cărui rezultate escelente de mulți ani sunt deja probate. Acesta este:

Vinul de burueni al lui Hubert Ullrich.

Acest vin este preparat din burueni renumite și recunoscute ca tămăduitoare, cu vin bun; întărește și învioră organismul de mistuire al omului. Vinul de burueni delătură conturbațiile de mistuire și influențează puternic asupra noiei formări de sânge sănătos.

Prin întrebuințarea regulată a vinului de burueni bôlele de stomach vor fi curate încă în formare. Să nu întârzie nime dar a-l folosi încă de cu vreme. Simptome, ca: dureri de cap, rigăeli, arsuri în stomach, inflamații, amețeli cu vomări, cari la pacienți cu suferințe învechite apar cu atât mai vehement, dispar adesea după câte-va beuturi de vin de burueni.

Constipațiile

cu urmările lor neplăcute, maladii, dureri colice, bătăi de inimă, insomnie, precum și conglomerarea sângelui în ficat, plină și suferințele hemoroidice de multe-ori se delătură iute cu vinul de burueni. Vinul de burueni delătură mistuirea grea și depărtăză prin un scaun ușor materii stricate din stomach și intestine.

Fața palidă și slabă, anemia și slăbiciunile

sunt de obicei urmările unei mistuiri rele a formării insuficiente de sânge și a stării bolnăvicioase a ficatului. Lipsa de apetit și reaua dispoziție, precum și durerile de cap și nopțile pierdute (insomnie) consumă adeseori încetul cu încetul multe persoane. Vinul de burueni dă slăbirei puteri de traiu un nou și proșpăt impuls. Vinul de burueni mărește apetitul, ajută mistuirea și nutrirea, ușurează formarea și schimbarea materiei, înlesnește formarea sângelui, calmăză nervi escitați și crează nouă voe de viață. Nenumărate scrisori de recunoștință și mulțumită dovedesc acestea.

Vinul de ierburi se află de vânzare în sticle fl. 1.50 și fl. 2.— la farmaciile din Sibiu, Tunișor, Seliște, Ocna, Slănic, Șeica-mare, Noerich, Avrig, Tâmbaciu, Boia, Cismădie, Poplaca, Gurartului, Jina, Poiana, Mercurea, Călnic, Loman, Pianul-de-sus, Petrifalau, Sebeșul-săseș, Vinul-de-jos, Daia, Spring, Vingard, Ohaba, Beșineu, Mihalț, Teiuș, Blaj, Pânade, Tapu, Mediaș, Birjlet, Sân-Mărtin, Ibașfalău, Basna, Agnita, Cincu-mare, Boholt, Făgăraș, Belean, Câmpulung, Râmnic-Vâlcea, Cudjir, Orăștie, Deva, Humedoara, Hațeg, Lunca, Puș, Ohaba, Ponor, Alba-Iulia etc. — precum și în toate celelalte localități mai mari și mai mici din Ardeal, Ungaria și Austria.

Farmaciile din Sibiu trimit 3 și mai multe sticle de vin cu prețurile originale în toate calitățile din Austro-Ungaria.

Păziți-vă de falsificări!

Să se cêră anumit:

Vinul de burueni al lui Hubert Ullrich.

Vinul meu nu este o medicină secretă. Părțile lui constitutive sunt: Vin de Malaga 50,0 Spirit de vin 100,0, Glycerin 100,0, Vin roșu 240,0, Sirup de fragi 150,0, Sirup de cireșe 320,0, Coacăză, Anis, Rădăcină „Helen”, iarba ferului americană, Rădăcina „Entianus”, „Kalmus” a 10.0. Tote aceste se amestecă.

un. dcm. [11] 37-